

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2021-11-23
Stockholm

Mål nr
F 11152-20

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-09-23 i mål nr F 1955-20,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Lantmäteriet
801 82 Gävle

Motpart

House Care Service i Lund AB, 556637-0556
Sölvegatan 8
223 62 Lund

Ombud: C J

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader
(Lantmäterimyndighetens fakturanr 899291447)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen lantmäterimyndighetens debiteringsbeslut enligt faktura nr 899291447 till 114 720 kr.
2. Mark- och miljööverdomstolen avslår House Care Service i Lund AB:s yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Dok.Id 1754959

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäterimyndigheten har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa myndighetens debiteringsbeslut.

House Care Service i Lund AB (bolaget) har motsatt sig ändring. Bolaget har för egen del yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

Lantmäterimyndigheten har motsatt sig bolagets yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäterimyndigheten har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Handläggningen av förrättningen har präglats av ärendets komplexitet och de motsättningar som funnits mellan sakägarna. Domstolens skälighetsbedömning bör baseras på samtliga åtgärder i ärendet. Myndighetens personal har använts på ett väl avvägt sätt. Värderingen hade inte kunnat utföras till en lägre kostnad med en mer erfaren värderingsman. Det är felaktigt att, såsom mark- och miljödomstolen gjort, utgå från att upprättandet av ett sammanträdesprotokoll vanligen tar dubbelt så lång tid som sammanträdet i sig. Den debiterade tiden för arbetet med sammanträdesprotokollet har krävts med hänsyn till ärendets karaktär och kraven i 4 kap. 17 § andra stycket fastighetsbildningslagen (1970:988). Det faktum att ett protokoll är kortfattat betyder inte i sig att arbetet med att upprätta protokollet har varit begränsat. Arbetet med beslutsprotokollet har, utöver vad mark- och miljödomstolen angett, innefattat arbete med en beskrivning och att färdigställa ärendet inför kvalitetsgranskning. Den s.k. Enhetens prövning syftar till att tidigt undersöka om förrättningar är i behov av komplettering eller djupare analyser. Prövningen syftar till att effektivisera handläggningen och har inte medfört något dubbelarbete. Det föreligger inte sådana synnerliga skäl som krävs för att ersättning ska kunna utgå för bolagets rättegångskostnader.

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Underlaget avseende nedlagd tid är behäftat med sådana brister att det varken är möjligt att avgöra vad förrättningskostnaderna avser eller bedöma kostnadernas skälighet. Tid har regelmässigt redovisats på ett felaktigt sätt i ärendet. Lantmäterimyndigheten har inte visat att den nedlagda tiden varit nödvändig. Bristerna i underlaget ska inte gå ut över bolaget. Myndighetens arbete har inte utförts på ett enkelt, snabbt och kostnadseffektivt sätt. Antalet inblandade tjänstemän och den långa tiden mellan de enskilda insatserna i ärendet har medfört ökad tidsåtgång. Den omständigheten att lantmäterimyndigheten har lagt ned tid på en ogrundad överklagandeskrift ska inte ligga bolaget till last. Mot bakgrund av bristerna i myndighetens handläggning är det inte rimligt att bolaget ska stå sina egna rättegångskostnader.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Avgifterna för lantmäteriförrättningar är författningsstyrda och lantmäterimyndigheten ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Eftersom inget avtal har träffats om fast pris för den aktuella förrättningen ska avgiften enligt 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar beräknas efter den tid som behövts för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret.

Utgångspunkten för lantmäterimyndighetens debitering är alltså att myndigheten har rätt till full kostnadstäckning för det arbete som lagts ned under förutsättning att kostnaden har varit skälig. Lantmäterimyndigheten har i detta fall debiterat sammanlagt 78,25 timmar för hela förrättningen.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att lantmäterimyndighetens fakturaunderlag, i förening med de uppgifter som lämnats i Mark- och miljööverdomstolen, ger ett tillräckligt underlag för att det fakturerade beloppets skälighet ska kunna bedömas. Frågan är därför om debiteringen är skälig med hänsyn till ärendets karaktär och omfattning.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det varit fråga om ett förhållandevis svårt ärende bl.a. mot bakgrund av att ägarna till grannfastigheten X motsatt sig bolagets förrättningsansökan. Med hänsyn härtill kan kostnaden för arbete med protokoll och värdering inte anses oskälig. Lantmäterimyndigheten har i Mark- och miljööverdomstolen lämnat uppgifter om vilket arbete som utfördes i samband med den s.k. Enhetens prövning samt vilka beredningsåtgärder som vidtogs efter att sammanträde hållits och sammanträdesprotokoll upprättats. Kostnaderna för dessa åtgärder framstår som skäliga. Kostnaderna för övrig beredning av ärendet framstår som relativt höga i förhållande till likvärdiga förrättningar. Kostnaderna bedöms dock ligga inom ramen för vad som kan anses vara skäligt.

Sammanfattningsvis bedömer Mark- och miljööverdomstolen att de av lantmäterimyndigheten fakturerade förrättningskostnaderna är skäliga. Vad som från bolagets sida påstås om brister i lantmäterimyndighetens handläggning och antalet inblandade tjänstemän föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning. Lantmäterimyndighetens överklagande ska därför bifallas och debiteringsbeslutet fastställas.

Vid denna utgång i målet har bolaget inte rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Gösta Ihrfelt, referent, tekniska rådet Börje Nordström samt tf. hovrättsassessorn Frida Camber.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Simon Mellin.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-09-23
meddelad i
Växjö

Mål nr F 1955-20

PARTER

Klagande

House Care Service AB, 556637-0556
Sölvegatan 8A
223 62 Lund

Ombud: H B och C J

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 18 mars 2020 avseende slutfaktura nr 899291447,
se bilaga 1

SAKEN

Förrättningskostnader

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen sätter ned Lantmäteriets slutfaktura nr 899291447 daterad den 18 mars 2020 med 25 192,5 kronor till 89 527,5 kronor.
 2. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om rättegångskostnader.
-

BAKGRUND

Lantmäteriet har den 5 mars 2020 beslutat om anläggningsåtgärd avseende upprättande av servitut berörande X och Y. Samtidigt beslutades om fördelning av förrättningskostnaderna enligt vilket House Care Service i Lund AB (bolaget) skulle stå för samtliga förrättningskostnader. Kostnadsfördelningsbeslutet har vunnit laga kraft. I ärendet har bolaget genom slutfaktura från den 18 mars 2020 debiterats ett belopp om 114 720 kronor.

Bolaget har nu överklagat Lantmäteriets slutfaktura till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har i första hand yrkat att slutfakturan sätts ned till 42 245 kr.

I andra hand har bolaget yrkat att slutfakturan sätts ned till det belopp som mark- och miljödomstolen finner skäligt.

Bolaget har vidare yrkat om ersättning för sina kostnader med anledning av överklagandet med ett belopp om 25 000 kronor, exklusive mervärdesskatt.

Till stöd för sina yrkanden har bolaget i huvudsak anfört följande.

Lantmäteriets verksamhet är avgiftsfinansierad, vilket innebär att den sökande ska betala kostnaderna för den prövning och registrering i fastighetsregistret som har behövts utifrån vad sökanden har yrkat, jfr. 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar. Vid bedömning av vad som har behövts ska särskilt beaktas att Lantmäteriet, i egenskap av en myndighet, har en skyldighet att handlägga ärendet så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts, jfr. 9 § förvaltningslagen (2017:900).

Det aktuella ärendet har förvisso avsett en tvistig fråga, men kan trots det inte anses utgöra annat än ett processmässigt mycket enkelt ärende. Bolagets yrkanden har varit tydligt formulerade och enkelt genomförbara, vilket medfört att det inte har

funnits något behov av omfattande utredning eller sakägarkontakter. Även behovet av sammanträde i ärendet har varit mycket begränsat. Mer än 85 procent av så väl nedlagd tid, som debiterade avgifter återfinns istället under rubrikerna: beredning, värdering och protokoll.

Beredning

I aktuellt ärende avser mer än hälften av nedlagd tid och debiterad kostnad åtgärder som av Lantmäteriet betecknas som beredning. Vilka åtgärder och vilket arbete som har utförts under de drygt 40 timmar som debiterats framstår som minst sagt oklart, inte minst vid en genomgång av dagboksbladet i ärendet.

Baserat på dagboksbladet framgår inte att det inom ramen för aktuellt ärende har skett några särskilda åtgärder utöver sedvanliga rutinåtgärder, varar i vart fall vissa åtgärder rimligen får antas utgöra sådana åtgärder för vilka avsikten är att kostnaden ska täckas genom debitering av det fasta grundbeloppet.

Bolaget ifrågasätter att det funnits behov av beredande arbete överstigande 5 timmar. Med hänsyn till att genomsnittlig timkostnad i aktuellt ärende uppgått till 1 440 kr yrkar bolaget således att debitering för beredning, inklusive beräkning och kartframställning, ska sättas ned till 5 timmar motsvarande totalt 7 200 kronor.

Värdering

Lantmäteriet har utfört en ersättningsutredning, vilken haft till syfte att utgöra underlag för beslut om ersättning i förrättningen. Enligt utredningen har ersättning utgått med totalt 36 600 kr. Utredningen i sig har tagit 20 timmar att upprätta till en kostnad om över 30 000 kr. Utredningen är en standardiserad värdering enligt vedertagen metod där Lantmäteriet utgått från en ortsprisanalys.

Med hänsyn av vad som framgår av dagboksbladet, samt av ärendet i övrigt framstår det som minst sagt oklart varför Lantmäteriet behövt en halv arbetsvecka för att genomföra en standardiserad värdering. Kostnaden för värderingen står inte

heller i rimlig paritet till det relativt begränsade värde som ersättningen avsett.
Debiterad kostnad är i princip lika hög som utgående ersättning.

Bolaget anser att en skälig debitering i ärendet kan beräknas till 7 timmar motsvarande totalt 10 080 kronor.

Protokoll

Lantmäteriet har använt drygt 11 timmar till att upprätta protokoll till en kostnad om 16 475 kronor exklusive kostnad för sammanträde, sakägarkontakter, mätning och leverenskontroll. Sammanträdesprotokoll om sex sidor har upprättats med anledning av sammanträdet. Att debitera för upprättande av protokoll motsvarande nästan sex gånger debiterad tid för sammanträdet, varav halva tiden dessutom avsett syn som i protokollet sammanfattats i två stycken om totalt en halv sida, framstår inte som motiverat.

Bolaget anser att en skälig debitering i aktuellt ärende kan anses uppgå till 5 timmar motsvarande totalt 7 200 kronor.

Sammanfattning

Baserat på ovanstående är det bolagets uppfattning att skälig debitering för momenten beredning, värdering samt protokoll tillsammans kan anses uppgå till 24 480 kronor. Övriga kostnader för förrättningen, d.v.s. grundavgift, sakägarkontakter, sammanträde, mätning, leverenskontroll, beräkning, kartframställning samt besiktning uppgår enligt fakturan till totalt 17 765 kronor. Bolaget har inga synpunkter på dessa kostnader.

Med hänsyn till det anförda yrkar bolaget att debiteringen för Lantmäteriet åtgärder och arbete i aktuellt ärende sätts ned till skäliga 42 245 kronor, alternativt i andra hand till det belopp som domstolen finner skäligt.

Vid domstolens bedömning bör rimligen beaktas att det är problematiskt att det underlag som Lantmäteriet har lämnat avseende vilka åtgärder och arbete som har

utförts i det aktuella ärendet är extremt bristfälligt specificerat, vilket gör det svårt att med säkerhet göra en skälighetsbedömning av debiteringsbeslutet. Denna osäkerhet har dock tillkommit som en följd av Lantmäteriets egen hantering av ärendet och ska därmed också läggas myndigheten till last, på samma sätt som en privat aktör står risken i det fall denna utfärdar en faktura utan att kunna styrka att påstått utfört arbete faktiskt har utförts, eller vad sådant arbete består i.

Lantmäteriet bestrider bolagets yrkanden har anfört i huvudsak följande.

I enlighet med Lantmäteriets föreskrifter, vid tiden för fakturering, LMFS 2019:4 och 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar, tar Lantmäteriet enligt punkt 5 ut fasta belopp för vissa moment i förrättningen. I detta fall ett reducerat grundbelopp på 2 000 kronor. Den administration som gjorts före det att grundbeloppen började tillämpas debiteras enligt nedlagd tid, därav är grundbeloppet reducerat.

Det finns noggranna instruktioner att följa för att handlägga en förrättning på ett rättssäkert sätt. Det är flera administrativa åtgärder som krävs. Initialt ska ärendet läggas upp, det ska sändas bekräftelser, handlingar som inkommit i ärendet ska hanteras liksom frågor från sakägarna ska besvaras. Allt detta debiteras.

När det gäller vilka arbetsmoment som utförts i förrättningen framgår de bäst i protokoll, beskrivning och dagboksblad. Här nedan beskrivs momenten ytterligare.

Beredning

I momentet har ingått beredning i handläggningsprogrammet av förändringar i fastighetsindelningen, upprättande av utskick av handlingar, underrättelser till Vellinge kommun, m.m. Vidare har tid för fastighetsutredning och arkivutredning förts här. Detta utgör den utredning som avser att till exempel bedöma förutsättningar, utreda berörda fastigheter och befintliga rättigheter och planer, utredning vad gäller allmänna intressen, m.m. I förrättningen har äldre förrättningshandlingar studerats, särskilt avseende kartor för att bedöma om

rättigheter berörs eller inte. Viss tid för utredning av fastighetens gränser finns här.

Momentet beredning har även innefattat tid för prövning av lämplighet för de olika yrkandena samt viss tid för utredning, bedömning, överväganden och ställningstagande utifrån bland annat fastighetsbildningslagens, regeringsformen och anläggningslagens villkor. I korthet innefattar ansökan, som är ensidigt inkommen från bolaget, yrkande i första hand gällande fastighetsreglering av två markområden, i andra hand yrkande om fastighetsreglering av ett markområde, och i tredje hand yrkande om bildande av servitutsrätt avseende utfart. I beredningstiden ingår även viss tid som borde ha varit tidsredovisad på annat sätt, se nedan.

Sammanträde

I momentet sammanträde ingår tiden för sammanträdet samt viss tid av förberedelser inför detta. Viss tid av förberedelserna inför sammanträdet har istället förts under momentet beredning ovan.

Värdering

I momentet värdering och ersättningsberäkning innefattas oskadlighetsprövning samt upprättande av ersättningsbeslut. Under detta moment är även tiden för utredning och upprättande av ersättningsberäkningen förd. Syftet med utredningen var att bedöma den ersättning som skulle utgå till ägarna av X. Det var ett omfattande arbete.

Protokoll

I momentet ingår tiden för upprättande av protokollen med tillhörande förberedelser och efterarbeten som kan härröras till ärendet. Momentet innefattar även viss tid för överväganden kring de prövningar som gjorts utifrån bland annat fastighetsbildningslagens och anläggningslagens villkor och rekvisit gällande de tvångsvisa åtgärderna. Momentet avser även tid för utredning och överväganden i samband med utformning av beslut och angivande av beslutsskäl. Viss tid av detta är istället fört under momentet beredning ovan.

Arbetet i detta moment har försvårats av att det har varit ett komplext ärende med flera yrkanden som ska övervägas och prövas och redogöras för. De motstridiga intressena mellan parterna och den tvist som förelegat ställer höga krav på besluthandlingarnas tydlighet, vilket tar tid.

Allmänt om förrättningskostnadernas storlek

Lantmäteriet har en lagstadgad skyldighet att utreda förutsättningarna för fastighetsbildning utifrån fastighetsbildningslagen. I det här ärendet har det funnits flera omständigheter som krävt viss extra tid. Förrättningen har krävt omfattande utredningsarbete och svåra ställningstaganden även om bolaget vill hävda motsatsen och likställer svårighetsgraden i de juridiska ställningstagandena med den, enligt bolaget, begränsade tiden för sammanträdet och extremt begränsade tiden för sakägarkontakter.

Det bolaget önskat genomföra är att genom tvångsvis fastighetsreglering överföra mark till sin fastighet. Resultatet av förrättningen är att bolaget fått frågan om tvångsvis fastighetsreglering prövad. Lantmäteriet har tydligt redogjort för sin prövning utifrån samtliga yrkanden i sammanträdesprotokollet.

I denna förrättning bedömdes marköverföringen strida mot både fastighetsbildningslagens villkor samt mot egendomsskyddet i 2 kap. 15 § regeringsformen. Det har varit komplexa bedömningar.

När det gäller invändningarna över den summa Lantmäteriet debiterat för momenten beredning, värdering och protokoll anför myndigheten följande.

Lantmäteriet vill tydliggöra att det grundbelopp som finns idag inte fanns 2017 när ansökan inkom varför ett reducerat grundbelopp debiteras vid fakturering. Det reducerade grundbeloppet avser att täcka de kostnader som vidtas vid ärendets slutskede. Här har därför de initialt administrativa åtgärderna samt löpande diarieföring m.m. debiterats utifrån löpande taxa.

Den metod som använts för värdering är standardiserad och vedertagen. Detta i sig innebär inte att ersättningsutredningen vare sig är snabb eller enkel. Lantmäteriet strävar efter att arbeta så snabbt och effektivt som möjligt, så även här. Att arbetet resulterade i ett ersättningsbelopp som ligger nära kostnaden för de upparbetade timmar om arbetet med värderingen tagit är ingen faktor som ska påverka utfallet.

I ärenden av denna komplexitetsgrad, där Lantmäteriet behöver överväga lämpligheten utifrån flertalet yrkanden och som berör olika lagar, där tvist föreligger och komplexa prövningar utifrån egendomsskyddet behöver vidtas, krävs omfattande arbete. Att tiden för själva sammanträdet i förhållande till förberedelse med upprättande av utkast till protollen samt överväganden i samband med utformning av beslut och angivande av beslutsskäl tidsmässigt inte är jämförbara torde i sig vara en självklarhet.

Det fakturerade beloppet får anses skäligt, speciellt med tanke på hanteringen av den tvistiga frågan, de olika yrkandena samt den omfattande utredning utifrån bland annat fastighetsbildningslagen, regeringsformen och anläggningslagen som vidtagits, vilka alla delar i sig inneburit svåra bedömningar och avvägningar. Den här typen av komplexa förrättningar, där förutsättningarna behöver utredas och en tvist föreligger, tar tid.

Vad gäller bolagets synpunkt på att fakturan är otydlig framför Lantmäteriet att fakturan inte avviker från hur myndighetens fakturor brukar se ut och att det går att begära en specificerad faktura.

Vad gäller bolagets anspråk på ersättning för kostnader med anledning av överklagandet föreligger inte sådana synnerliga skäl som skulle kunna medge sådan ersättning.

Sammanfattningsvis

Lantmäteriet anser att samtliga arbetsinsatser som debiterats i ärendet varit nödvändiga för ärendets genomförande. Lantmäteriet anser inte att tidsåtgången för

vare sig förrättningen i sin helhet, eller för något av de enskilda momenten i förrättningen varit oskäligt hög.

Lantmäteriet anser att det inte finns skäl att reducera förrättningskostnaden. Debiteringen har skett enligt gällande taxa och bestämmelser. Myndigheten avstyrker bifall till överklagandet.

Bolaget har bland annat tillagt följande.

Bolaget har framfört synpunkter på skäligheten i nedlagd tid och debiterade kostnader under momenten som av Lantmäteriet benämns beredning, värdering och protokoll. Mot bakgrund härav har bolaget valt att inte bemöta vad Lantmäteriet har anfört avseende övriga moment, i den mån det inte tydligt framgått att det finns ett samband mellan vad Lantmäteriet anfört i dessa delar och de moment avseende vilka bolaget framfört synpunkter.

På ett generellt plan ska förtydligas att det inte har ifrågasatts att ärendet haft en viss grad av komplexitet och det är också korrekt att det inom ramen för ärendet funnits en tvistig fråga. Att ett ärende har en viss grad av komplexitet eller att det finns en tvistig fråga kan dock rimligen inte i sig självt vara grund för att anse att en högre debitering är skälig, lika lite som det kan anses innebära att Lantmäteriets handläggning av ärendet per automatik blir mer komplicerad eller processuellt svårare.

Ärendet har inte inneburit något behov av omfattande utredning och har i princip kunnat genomföras utan något behov av sakägarkontakter. Givet omständigheterna i det aktuella ärendet är det rimligt att anta att en stor del av arbetet istället kunnat genomföras med hjälp av vedertagna och standardiserade metoder, oaktat det faktum att det förekommit en tvistig fråga i ärendet.

Bolaget vidhåller att vad som anförts om att de prövningar och handläggningsåtgärder som Lantmäteriet behövt göra för att kunna pröva bolaget yrkanden inom ramen för det aktuella ärendet har varit processuellt enkla.

Det nu anförda, tillsammans med det faktum att underlagen från Lantmäteriet är extremt bristfälligt specificerade samt att inte heller Lantmäteriet själva i sitt yttrande har förmått att bringa klarhet i vilket faktiskt arbete som har utförts gör att den debiterade kostnaden såvitt bolaget kan bedöma framstår som uppenbart oskälig.

Beredning

Av Lantmäteriets yttrande framkommer att en del av den debiterade kostnaden för momentet beredning består i initiala administrativa åtgärder, vilka debiterats löpande. Till följd härav har ett reducerat grundbelopp tillämpats.

Avsikten med det reducerade grundbeloppet har rimligen varit att reduktionen ska täcka den kostnad som har debiterats löpande för dessa inledande administrativa åtgärder. I det aktuella ärendet har reduktionsbeloppet uppgått till 1 400 kronor, vilket med hänsyn till den genomsnittliga timkostnaden i aktuellt ärende (1 440 kronor) är att likställa med en knapp timmes arbete.

Eftersom det inte har varit möjligt att erhålla någon exakt specifikation avseende nedlagd och debiterad tid saknar bolaget insyn i exakt hur stor del av momentet beredning som belöper på dylika initiala administrativa åtgärder. Lantmäteriet har heller inte förmått att bringa någon klarhet i denna fråga i sitt yttrande.

Reduktionsbeloppet ger dock stöd för att dra slutsatsen att en rimlig och skälig debitering för sådana inledande administrativa åtgärder uppgår till ett belopp som inte väsentligen överstiger 1 400 kronor.

Lantmäteriet skriver vidare i sitt yttrande att det har utförts ett antal andra åtgärder under momentet beredning och att det bäst framgår i protokoll, beskrivning och dagboksblad vilka dessa åtgärder är.

Av dagboksbladet i aktuellt ärende framgår att ansökan inkommit den 25 oktober 2017. Därefter har ärende lagts upp och bekräftelse skickats ut den 3 november 2017. Enhetens prövning och en underrättelse till Vellinge kommun har genomförts den 22 augusti 2018.

I januari 2019 skickas en kallelse ut till samtliga sakägare avseende sammanträde som ska hållas i februari 2019. Under februari tar Lantmäteriet emot delgivningskvitton, ringer upp två sakägare för att bekräfta att dessa erhållit kallelser samt avhåller sammanträde med syn.

Den 2 maj 2019 dagboksförs en kollegial granskning. Nästa anteckning sker den 29 januari 2020 när värderingen skickas till värderingspoolen för granskning, vilken genomförs redan därpå följande dag.

Utifrån Lantmäteriets faktura kan utläsas att nästan 85 procent av all tid som har redovisats under momentet beredning debiterats på taxa för förrättningslantmätare eller specialist. Detta medför av naturliga skäl att den genomsnittliga timkostnaden i ärendet är hög.

Av Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr. F 3299-17 av den 19 december 2018 kan utläsas följande.

"Att en handläggare i en förrättning debiterar enligt timkostnadsnivån för den befattning denne har förutsätter att det finns ett behov av dennes kompetens för det aktuella delmomentet. Det måste under sådana förhållanden krävas att det klart framgår varför det i det enskilda fallet har funnits ett så stort behov av kvalificerade handläggare".

I det aktuella ärendet finns ingen motivering av varför det har krävts särskilt kvalificerade handläggare i extremt hög utsträckning i samband med beredningen. Inte heller framgår det, baserat på informationen i dagboksbladet eller övriga

underlag, att Lantmäteriet har vidtagit några särskilda åtgärder utöver sedvanliga rutinåtgärder.

Vare sig dagboksbladet, protokollet, beskrivningen eller vad som framkommit i ärendet i övrigt ger stöd för att det har funnits behov av att låta väsentligen allt beredande arbete utföras av särskilt kvalificerad personal. Tvärtom förefaller det inte på långa vägar vara motiverat att använda särskilt kvalificerad personal att utföra en sådan mängd beredande och rutinbetonat arbete.

Bolaget vidhåller det belopp som sedan tidigare medgetts såsom skäligt för momentet beredning. De exempel på åtgärder och överväganden som Lantmäteriet i sitt yttrande har tagit upp är alla sådana som skäligen får anses rymmas inom den kostnad som bolaget medgett.

Värdering

Då Lantmäteriet förefaller missförstått grunden för bolagets ifrågasättande förtjänar inledningsvis att förtydligas att det bolaget primärt ifrågasätter är skäligheten i att Lantmäteriet debiterat tid motsvarande en halv arbetsvecka på timkostnadsnivå som avser särskilt kvalificerad personal för att genomföra en helt standardiserad värdering.

Skäligheten ifrågasätts även baserat på det faktum att den debiterade kostnaden inte heller står i rimlig paritet till det begränsade värde som ersättningen avsett, detta utgör dock varken den primära eller enda grunden för bolagets ifrågasättande.

Värderingen har genomförts enligt ortsprismetoden, som är en vedertagen och i allt väsentligt standardiserad metod, vilket även Lantmäteriet vidgår i sitt yttrande. Trots detta har Lantmäteriet inte förmått att förklara varför debiterad kostnad, motsvarande 19,25 timmars arbete, ska anses skälig utöver att ange att det var ett omfattande arbete och hänvisa till ersättningsutredningen.

Bolaget ifrågasätter att ersättningsutredningen i övrigt skulle medfört ett omfattande arbete. Utöver själva värderingen förefaller ersättningsutredningen i allt väsentligt bestå av standardformuleringar. Det får antas att merparten av handlingen upprättats baserat på någon form av mallhandling, vilken därefter endast kompletterats med värderingsdata från den standardiserade värderingen.

Även avseende momentet värdering framgår av fakturaspecifikationen att timkostnaden blivit väldigt hög, vilket sammanhänger med att det dels debiterats 9,75 timmar avseende arbete utfört av förrättningslantmätare, dels 8 timmar avseende arbete utfört av erfaren förrättningslantmätare samt slutligen 1,5 timmar avseende arbete utfört av specialist.

Bolaget vidhåller att skälig debitering för genomförande och sammanställning av ersättningsutredningen i det aktuella ärendet inte överstiger det belopp som tidigare medgetts.

Protokoll

Bolaget har ifrågasatt rimligheten i att Lantmäteriet debiterat en kostnad motsvarande 11 timmar för upprättande av protokoll i det aktuella ärendet.

Inom ramen för det aktuella ärendet har endast upprättats ett protokoll, vilket omfattar knappt sex sidor text. Halva protokollet (knappt tre sidor) består av inledande information (ärendenummer, namn på förrättningslantmätare, vilka som närvarat) och redogörelse för vad sakägarna sagt vid sammanträdet.

Trots vad Lantmäteriet anfört i sitt yttrande får det anses uppenbart att det föreligger ett direkt samband mellan hur mycket arbete som krävs för att protokollföra vad som förekommit vid sammanträden i ett ärende och det antal sammanträden som avhållits inom ramen för ett ärende, sammanträdenas längd och antalet närvarande sakägare.

I det aktuella ärendet har endast hållits ett sammanträde, vilket kunnat avhållas mycket kort och effektivt (under momentet sammanträde har endast tidförts 2,25 timmar, vilket utöver genomförd syn enligt Lantmäteriets yttrande även inkluderar förberedelser inför sammanträdet). Vid sammanträdet har endast närvarat tre sakägare med varsina ombud. Yrkanden och yttranden som framställts vid sammanträdet har varit tydligt formulerade och enkla för lantmätaren att dokumentera och pröva.

Sammantaget framstår det som rimligt att anta att förutsättningarna i det aktuella ärendet endast medfört ett högst begränsat arbete för att protokollföra vad som förekommit vid sammanträdet.

Efter redogörelsen för vad som förekommit vid sammanträdet sker i protokollet en prövning av bolagets första- och andrahandsyrkanden. Prövning, motivering och beslut formuleras på en halv sida följt av prövning av bolagets tredjehandsyrkande, vilken formuleras på en sida, inklusive motivering och beslutsmening.

Med hänsyn till vad Lantmäteriet anfört om att det inom ramen för momentet protokoll i aktuellt ärende förekommer omfattande arbete avseende komplexa prövningar förtjänar påtalas att bolagets minnesbild är att förrättningslantmätare Per Koldestam redan vid sammanträdet informerade sakägarna om hur prövning av bolagets yrkanden kunde förväntas falla ut.

Med hänsyn till att förrättningslantmätaren således förefaller prövat och tagit ställning till bolagets yrkanden redan vid tidpunkten för sammanträdet ifrågasätts att det varit nödvändigt att, som Lantmäteriet gör gällande, lägga ned omfattande arbete på att ånyo pröva yrkandena vid en senare tidpunkt, i samband med upprättande av protokollet.

Slutligen följer cirka en sida med redogörelse för standardiserad information som getts till sakägarna samt kort redogörelse för vad som framkommit i samband med syn.

Att en viss tidsåtgång erfordrats för att sammanställa faktaredogörelse över vad som förekommit vid sammanträdet, liksom för att formulera beslutsmotiveringar ifrågasätts inte. Däremot vidhålls att det arbete som varit nödvändigt under momentet protokoll skäligen får anses rymmas inom den kostnad för protokollföring som av bolaget sedan tidigare har medgetts.

Sammanfattning

Som har anförts i överklagandet regleras Lantmäteriets debiteringsrätt i 4 § förordning (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar, av vilken framgår att avgiften ska beräknas utifrån hur långtid som behövs för handläggningen och införande i fastighetsregistret. Vid bedömningen av vad som behövts ska rimligen beaktas att en myndighet har en absolut skyldighet enligt 9 § förvaltningslagen (2017:900) att handlägga så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Med utgångspunkt i vad som framkommit avseende Lantmäteriets handläggning av det aktuella ärendet kan det noteras att det är väldigt många tjänstemän inblandade. I aktuellt ärende har inte mindre än 21 tjänstemän deltagit, varav inte mindre än tre förrättningslantmätare, två erfarna förrättningslantmätare, två specialist förrättningslantmätare samt en senior förrättningslantmätare.

Av Lantmäteriets specifikation framgår att debitering skett för totalt 25 insatser, varav 11 är korta insatser om en timme eller mindre. Eftersom ingen koppling finns mellan specifikationen och dagboksanteckningarna är det omöjligt att utröna vad det är för något faktiskt arbete som utförts under den tid som har debiterats. Med hänsyn till att Lantmäteriet enligt sina interna debiteringsrutiner debiterar för varje påbörjad kvart kan dessutom ifrågasättas hur mycket faktiskt nedlagd tid som alla tidsredovisade kvartar och andra kortare insatser motsvarar.

Det ska understrykas att bolaget inte ifrågasätter att Lantmäteriet har utfört det arbete som framgår av dagboksbladet, men anser däremot att det utifrån vad som

framgår av dagboksbladet samt vad som anförts ovan är uppenbart att Lantmäteriets arbetssätt har varit ineffektivt.

Att ett stort antal olika tjänstemän utför ett stort antal småinsatser innebär självklart bristande kontinuitet, vilket leder till förlorad tid och onödig kostnad för den enskilde.

Som framgår av dagboksbladet har det dessutom gått extremt lång tid mellan varje enskild insats i ärendet, vilket naturligtvis också inverkar menligt på kontinuiteten samt medför förlorad tid, inte minst i form av omfattande behov av inläsning i samband med varje ny uppstart.

Utöver ovanstående brister i effektivitet kan även noteras att mer än 92 procent av redovisad tid i det aktuella ärendet har debiterats med timkostnadsnorm motsvarande specialister och förrättningslantmätare. Såvitt bolaget kan bedöma förefaller det både uppenbart obefogat och oskäligt att högdebiterande, särskilt kvalificerad personal utfört väsentligen allt arbete i det aktuella ärendet.

Bolaget ifrågasätter om det överhuvudtaget har funnits mer än ett marginellt behov av särskilt kvalificerad personal i det aktuella ärendet. Bolaget har gjort allt som har varit möjligt och som rimligen kan krävas för att förenkla ärendet och minimera kostnaderna, vilket också vinner stöd av omständigheterna i ärendet, inte minst i det att behovet av sakägarkontakter varit minimala, att endast ett kort sammanträde varit nödvändigt och att yrkandena varit så enkla och tydligt formulerade att besked kring dessa kunnat lämnas redan vid sammanträdet.

Trots ifrågasättande från bolaget avseende vad det är för något faktiskt arbete som har utförts och önskemål om tydligare underlag har Lantmäteriets yttrande i målet inte inneburit något klargörande. Tvärtom vidgår Lantmäteriet i sitt yttrande att det inom ramen för ärendet regelmässigt förekommit att arbete har förts till felaktiga moment, bland annat genom att arbete avseende momenten sammanträde och protokoll har förts under momentet beredning.

Lantmäteriet har i sitt yttrande försvarat grunden för sitt debiteringsbeslut genom att anföra att fakturan i aktuellt ärende inte avviker från hur Lantmäteriets fakturor ser ut. Bolaget ifrågasätter inte detta påstående, men vidhåller att det åligger myndigheten att åtminstone kunna redogöra för vad nedlagd tid avser och vilket faktiskt arbete som har utförts i syfte att kunna styrka skäligheten i sitt beslut.

Utifrån tillgängligt material är det omöjligt att göra någon exakt bedömning av vad den nedlagda tiden avser, vilket faktiskt arbete som har utförts, hur inläsning, samordningar, överlämningar och avstämningar mellan de 21 inblandade tjänstemännen har skett samt i vilken mån arbetsuppgifter som inte kräver särskilt kvalificerad personal har utförts av sådan till ett för den enskilda sakägaren omotiverat högt timpris.

Det underlag som har presenterats av Lantmäteriet och som lagts till grund för det nu överklagade debiteringsbeslutet är således förenat med omfattande brister. Dessa brister har väsentligen försvårat för bolaget att göra en skälighetsbedömning av beslutet.

Bolaget vidhåller att bristerna i underlaget har tillkommit som en direkt följd av Lantmäteriets egen hantering av ärendet och att de brister som finns i myndighetens underlag ska inte gå ut över bolaget i egenskap av sakägare, jfr även Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr F 4328-17 av den 11 oktober 2017.

Sammantaget anser bolaget att det som anförts medför skäl att kraftigt sätta ned den överklagade fakturan då den inte är skälig i förhållande till förrättningens art och det arbete som har varit behövligt utifrån bolagets yrkanden.

Rättegångskostnader

Bolaget är medveten om att rådande praxis är restriktiv vad gäller en klagandes rätt till ersättning för kostnader i mål om överklagade lantmåterifakturor. Enligt uttalanden i förarbetena krävs att det föreligger någon speciell anledning som

medför att det framstår som oskäligt att kostnaderna bärs av den enskilde, alternativt att målets juridiska eller tekniska komplexitet och stora betydelse för den enskilde utgör skäl att medge ersättning för kostnader.

Bolaget anser att det i det aktuella ärendet föreligger skäl att medge ersättning. Lantmäteriet är en statlig myndighet som genom sin fakturering har ålagt bolaget att betala fullt belopp för att undvika utmätning. Det har inte funnits någon annan möjlighet för bolaget att bestrida kostnaderna än att överklaga förrättningskostnaderna.

Med hänsyn till att Lantmäteriet endast lämnat bristfälliga underlag och inte heller inom ramen för målet lyckats förmå att specificera vilket faktiskt arbete det är som har utförts har det krävts tidsödande arbete för att sammanställa tillräcklig information för att kunna ifrågasätta Lantmäteriets fakturering.

Bolaget har haft kostnader för ombud med ett belopp om 25 000 kronor för 10 timmar á 2 500 kronor, exklusive mervärdesskatt. Bolagets begärda kostnader har varit nödvändiga för tillvaratagandet av bolagets rätt.

DOMSKÄL

Målets handläggning

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988) avgjort målet på handlingarna utan att hålla sammanträde.

Rättsliga förutsättningar

Avgifterna för lantmäteriförrättningar är författningsstyrda och Lantmäteriet ska fakturera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Vid fakturering av förrättningskostnader ska Lantmäteriet tillämpa förordningen (1954:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar. Enligt 4 § i förordningen ska avgiften beräknas efter den tid som behövs för handläggningen av förrättningen. Riktigheten av den debiterade förrättningskostnaden och skäligheten av den tidsåtgång denna kostnad grundas på ska därmed bedömas med tillämpning av

denna bestämmelse samt i förhållande till ärendets karaktär och omfattning och vad som utförts i förrättningen.

Den timtaxa Lantmäteriet ska tillämpa vid debitering av den i förrättningen nedlagda tiden regleras i Lantmäteriets föreskrifter till avgiftsförordningen, varav LMFS 2017:1, LMFS 2017:6, LMFS 2018:5 och LMFS 2019:4 är aktuella i förevarande mål.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Rätt timpris

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att Lantmäteriet haft rätt att debitera det reducerade grundbeloppet på 2 000 kronor med stöd av LMFS 2019:4 föreskrifter, 5:e punkten avseende tillämpningen av 4 § avgiftsförordningen.

Domstolen konstaterar vidare att Lantmäteriets debitering vad avser timpriset för respektive nedlagd tid har skett i enlighet med gällande föreskrifter.

Antalet handläggare i förrättningen

I förrättningen har 21 olika personer från Lantmäteriet fört tid på ärendet varav 14 personer fört debiterbar tid. Av handlingarna i målet framgår även att förrättningen har haft samma ansvariga förrättningslantmätare genom hela förrättningen samt att vissa arbetsmoment delegerats till andra handläggare. Mark- och miljödomstolen bedömer att enbart omständigheten att flera personer fört tid på samma förrättning i sig inte är grund för att sätta ned förrättningskostnaden. Domstolen anser det även sannolikt att de delegerade förrättningsmomenten genomförts utan att utföraren behövt lägga tid på inläsning av ärendet som helhet.

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att sätta ned förrättningskostnaden på grund av antalet handläggare.

Användningen av specialister, seniorer och erfarna resurser

Som klaganden påpekat har Mark- och miljööverdomstolen i dom från den 19 december 2018 i mål F 3299-17 uttalat att för att en handläggare ska kunna debitera

enligt en timkostnadsnivå för sin befattning, förutsätts att det finns ett behov av dennes kompetens för det aktuella delmomentet.

I nu aktuellt mål har merparten av tiden utförts av personal var titel varit antingen förrättningsassistent eller förrättningslantmätare (beslutande lantmätare steg 1 i tillämpliga föreskrifter). En liten del av tiden, totalt 5 av 78,25 timmar, har upparbetats av personal med de högre tjänsterna: erfaren (beslutande lantmätare steg 2 i tillämpliga föreskrifter), specialist eller senior förrättningslantmätare. Av handlingarna i målet framgår att personalen med de högre timtaxorna utfört delmoment som krävt hög kompetens som t.ex. medverkan vid sammanträde, värdering, eller granskning av beslutens juridiska riktighet.

Mark- och miljödomstolen bedömer att Lantmäteriet med hänsyn till de olika delmomentens svårighetsnivå använt sin personal på ett väl avvägt sätt. Det finns därmed inte finns skäl att sätta ned förrättningskostnaden på denna grund.

Bedömning av nedlagd tid

Mark- och miljödomstolen bedömer att det har varit fråga om ett förhållandevis svårt ärende där det expropriationsliknande förfarandet ställer höga krav på Lantmäteriets underlag för beslut. Vid en genomgång av tidkort, dagboksblad och handlingar i målet i övrigt gör domstolen följande bedömningar avseende nedlagd tid i förrättningen.

All tid för sakägarkontakter (FHK), kvalitetsgranskning (FHQ), mätning (FÄM), beräkning och kartframställning (FBK) och besiktning (FÄB) bedöms som skälig. Momenten värdering (FVE), beskrivning och protokoll (FHP) och beredning (FHB) bedöms särskilt nedan.

Värdering

Mark- och miljödomstolen bedömer att Lantmäteriets ersättningsutredning upprättats enligt vedertagen metod. Domstolen ser inga skäl för Lantmäteriet att i en tvångssituation utföra värderingen på ett mindre noggrant sätt än vad som skett.

Totalt har Lantmäteriet debiterat för 19,25 timmar värdering. Av dessa har 8 timmar utförts efter att värderingen interngranskats inom myndigheten. Dessa 8 timmar torde rimligen använts till kompletteringar och rättelser av det första utkastet till ersättningsutredning där i vart fall rättelserna inte borde belasta förrättningskostnaderna. Mark- och miljödomstolen bedömer det skäligt att kostnaderna för värdering sätts ned med 4 timmar motsvarande 6 000 kronor beräknat på taxan för beslutande lantmätare steg 1 enligt LMFS 2019:4.

Protokollskrivning och upprättande av slutliga handlingar

Av tidkortet framgår att Lantmäteriet debiterat 5 timmar för att upprätta sammanträdesprotokollet PR1. Sammanträdet i sig genomfördes på 1,25 timmar. Det är vanligt att upprättande av ett sammanträdesprotokoll tar dubbelt så lång tid att genomföra som sammanträdet i sig. Mark- och miljödomstolen bedömer det skäligt att kostnaderna för sammanträdesprotokollet sätts ned med 2 timmar motsvarande 2 840 kronor beräknat på taxan för beslutande lantmätare steg 1 enligt LMFS 2018:5.

Av tidkortet framgår att Lantmäteriet debiterat 5 timmar för att upprätta beslutsprotokollet PR2. Mellan sammanträdet och beslutsdagen har det inte inkommit några nya yrkanden som myndigheten har haft att ta ställning till i beslutsprotokollet. Vad gäller prövningen av de olika yrkandena hänvisar beslutsprotokollet till sammanträdesprotokollet även om prövningen av tredjehandsyrkandet utvecklas något. Även ersättningsfrågan har inför beslutsprotokollet prövats separat under värdering. Mark- och miljödomstolen bedömer det skäligt att kostnaderna för beslutsprotokollet sätts ned med 3 timmar motsvarande 4260 kronor beräknat på taxan för beslutande lantmätare steg 1 enligt LMFS 2018:5.

Av tidkortet framgår att Lantmäteriet debiterat 3,5 timmar på protokollskrivning och beredning efter att utkast på alla förrättningshandlingar fastighetsrättsligt granskats. Dessa 3,5 timmar torde rimligen använts till kompletteringar och rättelser av det förrättningshandlingarna där i vart fall rättelserna inte borde belasta förrättningskostnaderna. Mark- och miljödomstolen bedömer det skäligt att kostnaderna för att färdigställa beslutshandlingarna sätts ned med 1,5 timme motsvarande 2 250 kronor beräknat på taxan för beslutande lantmätare steg 1 enligt LMFS 2019:4.

Beredning

Under vecka 4 år 2018 genomförde Lantmäteriet en så kallad "enhetens prövning" i ärendet. Prövningen innebär bl.a. att i ett tidigt skede undersöka giltighet och förståelse av inkomna handlingar, bedöma behov av underrättelse till kommunal nämnd enligt ovan, samt att bedöma om ansökan är uppenbart olämplig, uppenbart strider mot detaljplan eller om det finns formella hinder. Med tanke på förrättningsens svårighetsgrad bedömer domstolen att den tid som upparbetats under vecka 4 utgör dubbelarbete då samma analyser har behövts göras igen och mer ingående när ärende fick en ansvarig förrättningslantmätare 20 veckor senare. Mark- och miljödomstolen bedömer att tiden för enhetens prövning ska sättas ned med 0,75 timmar motsvarande 1 162,5 kr beräknat på taxan för beslutande lantmätare steg 2 enligt LMFS 2017:6.

Utöver enhetens prövning har Lantmäteriet totalt debiterat 25 timmars beredning mellan ansökningsdatum och dagen för sammanträdet. Ansökan avsåg tre yrkanden som alla innebar ianspråktagande av annans fastighet med tvång. Av sammanträdesprotokollet framgår att Lantmäteriet varit väl förberett och redogjort för skälen till varför första och andrahandsyrkandet inte var genomförbart samt varför tredjehandsyrkandet kunde genomföras. Mark- och miljödomstolen delar Lantmäteriets uppfattning att dessa ställningstaganden varit svåra och bedömer att den nedlagda tiden fram till sammanträdet varit skälig.

Efter att sammanträdet genomförts och efter att sammanträdesprotokollet upprättats, har Lantmäteriet debiterat 8,5 timmar för beredning. Av myndighetens yttrande framgår att denna tid inte kan avse felredovisad värdering eftersom enbart sammanträdestid och protokollskrivning enligt yttrandet ibland felaktigt förts på beredning. Lantmäteriet måste, med tanke på hur myndighetens protokoll utformats, i princip fullständigt utrett och tagit ställning till sakfrågan redan i samband med att sammanträdesprotokollet upprättades. Åtgärden i sig kan därefter enbart ha krävt minimal beredning i myndighetens handläggningsprogram. Mark- och miljödomstolen bedömer att beredningstiden ska sättas ned med 6 timmar motsvarande 8 680 kronor beräknat på taxan för beslutande lantmätare steg 1 enligt LMFS 2018:5 (4 timmar) och LMFS 2019:4 (2 timmar)

I övrigt anser domstolen att det saknas skäl att ytterligare sätta ned förrättningskostnaderna. Vad bolaget har anfört i övrigt föranleder ingen annan bedömning. Bolagets förstahandsyrkande ska därför avslås och fakturan ska sättas ned med 25 192,5 kr till 89 527,5 kronor.

Rättegångskostnader

Ersättning för rättegångskostnader kan, om det finns synnerliga skäl, tillerkännas en sakägare som vinner ett mål avseende Lantmäteriets debitering av förrättningskostnader. Sådan ersättning betalas av staten vilket följer av bestämmelserna i 31 § AL med hänvisning till 16 kap. 14 a § FBL.

Bolaget har yrkat om ersättning för sina rättegångskostnader med 25 000 kronor. Bolaget har vunnit framgång med sitt andrahandsyrkande och frågan är således om det finns synnerliga skäl att tillerkänna bolaget ersättning för rättegångskostnader.

Av förarbetena framgår att rätt till ersättning i princip inte föreligger för den enskilde i mål mot det allmänna samtidigt som det finns ett visst utrymme att frånga huvudregeln, när omständigheterna är sådana att det skulle vara stötande om den enskilde själv tvingades svara för sina kostnader (prop. 2003/04:115 s. 29 f.). Det är

således möjligt att under vissa förutsättningar förplikta Lantmäteriet att ersätta den enskildes rättegångskostnad.

Mark- och miljödomstolen bedömer att när det gäller frågan om rättegångskostnad i detta mål har förevarande mål inte rört en fråga av större juridisk komplexitet, inte heller har Lantmäteriet fört en process på grunder som inte kan anses objektivt godtagbara eller på annat sätt gjort sig skyldig till oaktsamhet vid förandet av processen.

Yrkandet om rättegångskostnader ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 14 oktober 2020.

Ann Westerdahl

Nils Fält

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ann Westerdahl, ordförande, och tekniska rådet Nils Fält. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Svensson.